

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie M.M.

obwinionego z art. 87 § 1 k.w. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 18 grudnia 2025 r. kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu

z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt VII W 750/21

**1. uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i na podstawie art. 5 §1
pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umarza postępowanie wobec
przedawnienia karalności czynów zarzucanych obwinionemu
M.M.;**

2. obciąża Skarb Państwa kosztami postępowania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt VII W 750/21, obwiniony M.M. został uznany za winnego tego, że:

1. w dniu 28 czerwca 2021 r. ok. godz. 00:35 w W. na ul. [...] kierował pojazdem marki F. nr rej [...] będąc w stanie po użyciu alkoholu (wynik I - 0,12 mg/l, wynik II - 0,00 mg/l, wynik III 0,00 mg/l), tj. czynu z art. 87 § 1 k.w. Mając na uwadze treść art. 39 § 1 k.w., Sąd odstąpił od wymierzenia ukaranemu kary i środka karnego za przypisane mu wykroczenie;
2. w tym samym miejscu i czasie kierował pojazdem bez włączonych świateł w czasie od zmierzchu do świtu, tj. czynu z art. 88 kodeksu wykroczeń. Za to wykroczenie Sąd wymierzył obwinionemu karę 200 złotych (dwustu) grzywny (k-13 akt).

Powyższe orzeczenie nie zostało skutecznie zaskarżone i uprawomocniło się w dniu 29 października 2021 r.

Powyższy wyrok w całości na korzyść M.M. zaskarżył kasacją Rzecznik Praw Obywatelskich, który zarzucił mu rażące naruszenie prawa procesowego, mogące mieć istotny wpływ na jego treść, to jest art. 93 § 2 k.p.s.w., wskutek bezzasadnego uznania, że okoliczności czynów przypisanych ukaranemu i jego wina nie budzą wątpliwości, co w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku nakazowego, podczas gdy w świetle dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie, zarówno wina, jak i okoliczności czynów zarzucanych obwinionemu budziły istotne wątpliwości, co winno skutkować skierowaniem sprawy do rozpoznania na rozprawie i wyjaśnieniem wszystkich istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności. W związku z podniesionym zarzutem wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu i umorzenie postępowania wobec ustania karalności zarzucanych M.M. czynów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka podlega uwzględnieniu.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu orzekając w niniejszej sprawie rażąco naruszył art. 93 § 2 k.p.s.w. Zgodnie ze wskazanym przepisem orzekanie w postępowaniu nakazowym może nastąpić, jeżeli okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości. Poza sporem jest, iż Sąd Najwyższy konsekwentnie wyraża stanowisko, że: „I. Brak wątpliwości, o których mowa w art.

93 § 2 k.p.s.w. oznacza, że nie ma ich zarówno odnośnie co do sprawstwa danego czynu, jak i winy obwinionego, z uwzględnieniem zarówno jego wyjaśnień oraz innych dowodów przeprowadzonych w toku czynności wyjaśniających. Poza sporem jest, że postępowanie nakazowe to instytucja prawa procesowego, której stosowanie zastrzeżono do najbardziej oczywistych przypadków, gdzie materiał dowodowy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych istotnych wątpliwości co do winy i okoliczności popełnienia zarzucanego czynu. II. Użyte w art. 93 § 2 k.p.s.w. określenie "wina" ma tu autonomiczne znaczenie i obejmuje zarówno winę w znaczeniu procesowym, czyli sprawstwo (art. 5 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.s.w.), jak i całokształt przesłanek przypisania odpowiedzialności za wykroczenie przewidzianych w prawie materialnym" (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2018 r., sygn. III KK 648/18, LEX nr 2627994).

Tymczasem taka sytuacja nie wystąpiła w przedmiotowej sprawie.

Wykroczenia określonego wart. 87 § 1 k.w. dopuszcza się ten, kto prowadzi pojazd mechaniczny, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka. Pojęcie "stanu po użyciu alkoholu" definiuje art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487). Zgodnie z tym przepisem stan ten występuje, gdy zawartość alkoholu w organizmie człowieka wynosi lub prowadzi do: 1) stężenia we krwi od 0,2‰ do 0,5‰ alkoholu albo 2) obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.

W niniejszej sprawie ustalono, że po zatrzymaniu M.M., w pierwszym badaniu przeprowadzonym o godzinie 00:40, zawartość alkoholu w wydychanym przez niego powietrzu wynosiła 0,12 mg/l, w drugim badaniu, przeprowadzonym o godzinie 0:58 - 0,00 mg/l, zaś w trzecim badaniu, przeprowadzonym o godzinie 0:59 - 0,00 mg/l (k. 3 akt).

Skoro pierwszy odczyt wskazał tylko na progową wartość stanu po spożyciu alkoholu, to uprawnione jest przekonanie, że byłby on miarodajny wtedy, gdyby wykluczyć margines błędu w odczytach tego urządzenia pomiarowego (alkotestu). Tym bardziej, że kolejne badania wykonane kilkanaście minut po pierwszym, nie wykazało u obwinionego żadnego stężenia alkoholu. Z dokumentów zawartych w

aktach, w szczególności ze świadectwa wzorcowania przeprowadzonego w laboratorium pomiarowym w dniu 7 stycznia 2021 r. wynika, że w przedmiotowym alkoteście niepewność pomiaru wynosi 0,01 mg/l. Oznacza to, że faktyczne stężenie alkoholu w organizmie obwinionego, w czasie pierwszego badania, jeśli uwzględnić możliwy błąd, mogło oscylować w przedziale od 0,11 do 0,13 mg/l.

Ta okoliczność, w zestawieniu z wynikami dwóch kolejnych pomiarów, powinna wzbudzić wątpliwość Sądu co do tego, czy obwiniony rzeczywiście prowadził samochód w stanie po użyciu alkoholu w rozumieniu art. 87 § 1 k.w., zaś zgodnie z treścią § 4 ust. 5 obowiązującego w tym czasie (i aktualnie) rozporządzenia Ministra Zdrowia i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie badań na zawartość alkoholu w organizmie (poz. 2472) oznaczało to błąd pomiarowy, który powinien zostać zinterpretowany na korzyść osoby badanej. Przepis ten stanowi, że: „W przypadku dokonania pierwszego pomiaru analizatorem wydechu i uzyskania wyniku równego lub większego od 0,10 mg/dm³, a w drugim pomiarze wyniku 0,00 mg/dm³, dokonuje się niezwłocznie trzeciego pomiaru tym samym analizatorem wydechu. Jeżeli wynik trzeciego pomiaru wynosi 0,00 mg/dm³, to badanie nie wskazuje na stan po użyciu alkoholu.”

W związku z tym, nie można było przyjąć, wyłącznie w oparciu o materiał dowodowy dołączony do wniosku o ukaranie, że okoliczności czynu i wina obwinionego nie budziły – w zakresie omawianego czynu - wątpliwości. Dlatego orzekanie w trybie postępowania nakazowego nie było dopuszczalne, zwłaszcza że obwiniony nie składał wyjaśnień w niniejszej sprawie.

Wprawdzie można zarzucić obwinionemu, że nie stawiał się na wezwanie do komisariatu Policji (k. 4, 7-8), ale uwzględniając okoliczności sprawy, w tym panujący w kraju okres pandemii i jego późniejsze tłumaczenie (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu z dnia 5 lipca 2023 r., VII W 750/21, w przedmiocie odmowy uwzględnienia wniosku ukaranego o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od wyroku, k. 54 akt, utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 31 lipca 2023 r., IV Kz 641/23), należy stanowczo stwierdzić, że w sprawie istnieją

uzasadnione wątpliwości do sprawstwa obwinionego i to w zakresie dwóch zarzucanych mu czynów.

We wniosku o ukaranie zarzucono M. M. popełnienie dwóch wykroczeń (k. 1), zaś z notatki urzędowej sporządzonej przez funkcjonariuszy Policji wynika, że zatrzymanego wezwano do osobistego stawienia w komisariacie Policji na dzień 5 lipca 2021 r. z uwagi na podejrzenie wykroczenia z art. 87 k.w., zaś za brak oświecenia stanowiącego wykroczenie z art. 88 k.w. pouczone go (k. 2 akt). Brak wyjaśnień obwinionego pozostawia wątpliwości co do popełnienia przez niego także drugiego zarzucanego czynu.

W tej sytuacji, Sąd Rejonowy był zobligowany skierować sprawę na rozprawę, przeprowadzić postępowanie dowodowe i wyjaśnić wszystkie istotne dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności. Rażąco naruszenie art. 93 § 2 k.p.s.w., jakiego dopuścił się Sąd Rejonowy mogło mieć jednocześnie istotny wpływ na treść zapadłego wyroku, bowiem po przeprowadzeniu rozprawy mogło zapaść inne, co do istoty orzeczenie. Wprawdzie Sąd odstąpił od wymierzenia obwinionemu kary i środka karnego za czyn pierwszy, ale uznanie go za winnego popełnienia tego czynu, zrodziło konsekwencje administracyjne i odebranie mu prawa jazdy (błędne naliczenie punktów karnych).

W związku z brakiem podstaw do rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu nakazowym należało zaskarżone orzeczenie uchylić. Z uwagi na fakt, że od daty popełnienia przypisanych obwinionemu wykroczeń upłynęło ponad 3 lata (art. 45 § 1 k.w.), ich karalność ustała. Dlatego Sąd Najwyższy umorzył postępowanie wobec M.M. z powodu przedawnienia karalności tych wykroczeń.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[WB]

[r.g.]

